

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»**

**ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ, ІНОЗЕМНИХ МОВ
ТА ПЕРЕКЛАДУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Голова Приймальної комісії
Петро ТАЛАНЧУК

«__» _____ 2022 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
Іноземна мова (англійська)
для вступу до аспірантури
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 053 «Психологія», 051 «Економіка», 034 «Культурологія»,
281 «Публічне управління та адміністрування», 081 «Право», 123
«Комп'ютерна інженерія»

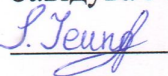
Кваліфікація: доктор філософії

Програма фахового випробування з дисципліни «Іноземна мова» для вступу до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії. К.: Університет «Україна», 2021. 12 с.

Розробник програми:
старший викладач, зав. кафедри української мови і літератури, іноземних мов та перекладу **Інна ЄНГ**
к. пед. наук, доцент кафедри української мови і літератури, іноземних мов та перекладу **Лариса ПОГРІБНА**

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри української мови і літератури, іноземних мов та перекладу
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

Протокол № 11 від «21» червня 2022 року

Завідувач кафедри української мови і літератури, іноземних мов та перекладу
 Інна ЄНГ

Затверджено на засіданні Вченої ради Інституту

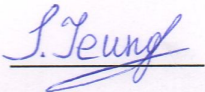
Протокол № 4 від «20» травня 2022 року

Голова фахової
екзаменаційної комісії:

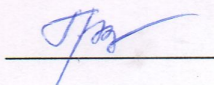

Людмила КНОДЕЛЬ

Члени фахової
екзаменаційної комісії:

Інна ЄНГ

Наталія ГРИГОРЕНКО

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
II. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	7
III. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ.....	9
IV. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ.....	11

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма вступного іспиту до аспірантури з «Іноземна мова для академічних цілей» має методично коректно побудовану структуру. Вона складається із вступної частини, де наведено вимоги, що ставляться перед вступниками до аспірантури на вступному іспиті, а також детально описано структуру та зміст вступного іспиту, що передбачає як усну, так і письмову форми (базуються на вміннях і навичках читання, аудіювання, говоріння і письма іноземною мовою). Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, передбачено складання вступниками до аспірантури вступного іспиту з однієї з іноземних мов на вибір. Вступний іспит з іноземних мов (англійської, німецької, французької) до аспірантури має на меті визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови та подальше спрямування навчання іноземній мові в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України в європейський та світовий освітній простір і потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації.

Програма вступного іспиту засвідчує перехід від навчання володінню іноземною мовою до її практичного застосування, до використання її як засобу отримання та обміну необхідною інформацією. Програма відображає конкретні характеристики рівнів практичного володіння іноземною мовою та встановлює мінімум навчального матеріалу для розвитку передбачених навичок і вмінь мовленнєвої діяльності. Практичне володіння іноземною мовою передбачає демонстрування високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій.

Функціональна компетенція включає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації та семінари.

Мовна компетенція передбачає володіння вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови.

Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні вміння. Вступник до аспірантури повинен брати участь в усному спілкуванні іноземною мовою в обсязі, передбаченому програмою матеріалу.

Мета фахового випробування :

- визначити якість та обсяг знань вступників із обраного фаху, професійні уміння та навички, встановити фахову відповідність його рівня попередньої підготовки з визначених навчальних дисциплін вимогам освітньо-професійної програми підготовки вступників за

обраною спеціальністю;

- ✦ визначити загальні та професійно-орієнтовані комунікативні мовленнєві компетенції (лінгвістичну, соціолінгвістичну і прагматичну) для забезпечення ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі.
- ✦ перевірити загальні компетенції, що сприяють розвитку здібностей до самооцінки та здатності до самостійного навчання, що дозволить аспірантам в подальшому здійснювати навчання в академічному і професійному середовищі.

Програма як педагогічний та організаційний інструмент враховує сучасні тенденції у вивченні та викладанні мов і базується на принципах інтернаціоналізму та полілінгвізму.

В умовах міжнародної орієнтації на мобільність у єдиному Європейському просторі підтримує концепцію європейського громадянства. Полілінгвістичний підхід підкреслює той факт, що індивідуальний мовний досвід розширюється від рідної мови до мов інших народів.

Таким чином, програма є синергетичним документом, що охоплює найкращі риси міжнародної й національної мовної теорії і практики. Вона має забезпечити:

- прозорість і гнучкість
- варіативність
- інтеграцію

Програма зміщує акцент зі знання мови як набору окремих елементів на поняття про мову як інтегровану систему умінь і знань.

Програма відповідає професійним потребам аспірантів. Вона також відповідає вимогам ринку праці, на якому аспірантам будуть функціонувати як спеціалісти.

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння. До рецептивних умінь належать читання та аудіювання.

Читання

Вступник до аспірантури повинен **вміти**:

- виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до завдань кафедри іноземних мов і залежно від поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела, що прочитано;
- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим

і пошуковим);

- читати без словника із швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – 900 друкованих знаків);
- читати за допомогою галузевого словника із швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – не менш, ніж 1200-1500 друкованих знаків за одну академічну годину);
- робити висновки й умовиводи на основі переробки отриманої інформації.

Аудіювання

Вступник до аспірантури повинен розуміти:

- запитання екзаменаторів;
- короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
- повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми, мовлення яких є нормативне;
- нормативне мовлення, яке здебільшого зустрічається в суспільному, професійному або академічному житті, і визначати погляди і ставлення мовця так само добре, як зміст інформації.

До продуктивних умінь належать говоріння, письмо та переклад.

Говоріння

Монологічне мовлення:

- представляти себе;
- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- проводити презентації;
- робити коротке непідготовлене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором.

Діалогічне мовлення

- починати бесіду, вести та завершувати її;
- вести бесіду, демонструючи елементи розпиту, пояснення, висловлення власної думки і т. ін.
- уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія).

II. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступний іспит з іноземної мови до аспірантури передбачає декілька частин і містить низку завдань різних рівнів складності, націлених на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетенції вступника.

Програмою визначено мовні навички та вміння, якими повинні володіти здобувач освіти:

Зміст вступного іспиту

1. Читання із словником оригінального тексту з фаху з точною передачею змісту прочитаного у формі письмового перекладу. Обсяг тексту із розрахунку не менш ніж 1500 друкованих знаків за одну академічну годину.

2. Читання без словника оригінального тексту з фаху з передачею змісту у формі переказу українською або іноземною мовою. Темп читання не менш ніж 400 друкованих знаків за хвилину. Обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків.

3. Бесіда іноземною мовою згідно з тематикою, передбаченою програмою.

Переклад

Під час перекладу оригінального матеріалу вступник до аспірантури повинен уміти:

- працювати з двомовним та одномовним словниками;
- вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
- давати повний та адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.

Правила читання

Для розвитку навичок і вмінь читання вступник до аспірантури повинен у галузі орфоепії володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість для вступника зрозуміти промовлений текст. Вступник до аспірантури повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм і основними інтонаційними контурами.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає галузі знань вступника. У цей мінімум входить загальновживана термінологічна лексика за

фахом, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі й який складається з:

- інтернаціональних слів, подібних за виразом і таких, що збігаються за змістом в українській та англійській мовах;
- відтворюваних похідних і складних слів, створених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей. Для роботи над літературою з фаху вступник також повинен знати найбільш уживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

УСНЕ МОВЛЕННЯ

Граматичний мінімум з англійської мови

Для оволодіння вміннями і навичками усного мовлення граматичний мінімум передбачає:

- уміння висловити думку в простому розповідному реченні (ствердження і заперечення); ставити загальні і спеціальні питання, використовуючи для цього структури як особових, так і безособових речень, у тому числі з модальними дієсловами *can, may, must*;
- висловлювати спонуку за допомогою спонукального способу, а також конструкції з дієсловом *let*;
- використовувати для опису конструкції *There is (There are)*.

Ці граматичні структури мають бути відтворені вступником до аспірантури в мовленні на рівні автоматизму. Для виразу думки в мовленні вступник до аспірантури повинен володіти навичками використання артиклів, створення форм множини та однини іменників, безприйменникового та прийменникового виразу граматичних стосунків, використання основи іменника в якості означення, створення ступенів порівняння прикметників і прислівників, створення порядкових числівників, форм особових присвійних займенників, форм *Present Past, Future Indefinite; Present Continuous, Present Perfect Active; Past Indefinite Passive*. Розвиток навичок аудіювання передбачає оволодіння також формами пасивного стану в *Present Indefinite*, інфінітивом у функції обставини, простою формою герундія, сполучниковими підрядними реченнями. Передбачається також оволодіння підрядними реченнями додатку, означення, обставин та умов дійсного способу. Навчальні мовні ситуації, у яких використовується лексичний і граматичний матеріал, групуються відповідно до тематики, що вивчається, і зв'язані з темою «Спеціальність вступника» і проблемами, що висвітлені в текстах для читання.

При проведенні вступного екзамену встановлюються критерії оцінки знань абітурієнтів у відповідності до кредитно-модульної системи оцінювання.

Оцінка «відмінно» (190-200 балів) – глибокі вичерпні знання всього програмного матеріалу, розуміння сутності і взаємозв'язку розглянутих процесів і явищ. Правильні відповіді на всі чи практично всі завдання екзаменаційного

білета. Логічна, послідовна, змістовна та правильна відповідь на практичні питання.

Оцінка «добре» (175-189 балів) – тверді і досить повні знання всього програмного матеріалу, розуміння сутності і взаємозв'язку розглянутих процесів і явищ. Правильні відповіді на більшість тестових завдань екзаменаційного білета. Логічна та правильна, але нерозгорнута відповідь на практичні питання.

Оцінка «задовільно» (160-174 балів) – знання та розуміння основних питань програми. Правильні відповіді на завдання екзаменаційного білета. Нерозгорнута, але без грубих помилок, відповідь на практичні запитання.

Оцінка «незадовільно» (100-159 балів) – неправильні відповіді на практичні завдання, нерозуміння сутності теоретичних питань, демонстрація незнання матеріалів рекомендованої літератури.

Час проведення вступного випробування становить одну академічну годину.

III. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Список тем для співбесіди (англійська мова)

Іноземний науковий дискурс.

- Тема 1. Іномовний науковий текст.
- Тема 2. Жанри іномовного наукового тексту.
- Тема 3. Композиції видів наукових текстів.
- Тема 4. Лексико-граматичні особливості іномовного наукового тексту.
- Тема 5. Реферування та коментований аналіз тексту.
- Тема 6. Дискусія на означену проблематику.

Науково-письмова комунікація.

- Тема 7. Правила оформлення наукового дослідження в Європі та Україні.
- Тема 8. Мотиваційний лист.
- Тема 9. Рекомендаційний лист.
- Тема 10. Термінологічний глосарій за фахом.
- Тема 11. Правила оформлення бібліографії та посилань на джерела інформації(в Європі та Україні).
- Тема 12. Написання анотації іноземною мовою.
- Тема 13. Письмова та усна презентація науково-проектної роботи іноземною мовою.

Науково-ділова комунікація.

- Тема 14. Оформлення іномовної кореспонденції для працевлаштування.
- Тема 15. Написання CV, резюме, супровідного листа.
- Тема 16. Написання документа з описом службових обов'язків.
- Тема 17. Оформлення документів для отримання візи.
- Тема 18. Електронна кореспонденція (факси, email).

IV. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ

Основна

1. Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників: навч. посіб. / Т.І. Бондар, З. Ф. Кириченко, Д. М. Колесник та ін.; за ред. В. К. Шпака. – К.: ЦУЛ, 2005. – 325 с.
2. Ільченко О. М. Англійська для науковців. The language for science: підруч. / О. М. Ільченко – К. : Наукова думка, 2010. – 288 с.
3. Наумова І.О. VERBATIM 2007/1.– Харків: ХНАМГ, 2008. – 147 с.
4. Наумова І.О. VERBATIM 2008/2. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 128 с.
5. Наумова І.О. Languages and The Bologna Process.– Харків: ХНАМГ, 2008. – 80 с.
6. Мультимедійний посібник з англійської мови для організації самостійної роботи з відео матеріалами (для студентів, магістрів і аспірантів). Укл. Наумова І.О., Бучковська С.А. – Харків: ХНАМГ, 2008 – 46 с. англ. мовою. (з додатком відео, CD)
7. Naumova I.O. Videlectures on Academic English (DVD) (Forth coming). – Харків:ХНАМГ.
8. Yachontova T.V. English Academic Writing. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. ІванаФранка, 2002. – 220 с.
9. Loughheed L. Business Correspondence. Addison: Wesley Publishing Company, Inc, 1993.

Допоміжна

1. Bailey Stephen. Academic Writing. A Handbook for International Students, Third edition.
2. Marcoln Mann, Steve Taylore-Knowles. IELTS for academic purpose. A short intensive course. International edition. 2009.98.
3. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. – Флоренція, Страсбург, Гранада, Київ: Tempus, 1997. 317 с.
4. Частник О. С. Англомовні елементи наукової праці: назва, анотація, резюме: A Practical Guide to Writing Research Paper Titles, Abstracts, Summaries : навчальний посібник / Харк. держ. акад.культури; розробники: О. С. Частник, С.В.Частник. Х.: ХДАК, 2016.78 с.

Інформаційні ресурси:

http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/ivanchenko_akademichne.pdf
<https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/Teor.model-navch.akadem.pysma.pdf>
www.irbis-nbuv.gov.ua

Допоміжні інформаційні ресурси

<https://www.cambridge.org/jo/cambridgeenglish/catalog/adult-courses/face2face-2nd-edition/face2face-intermediate-a-2nd-edition-students-book?isbn=9781108449045&&format=PB>
<https://dictionary.cambridge.org/>
<https://learningenglish.voanews.com/>